

תכנית לימודים בערבית להשכלה כללית

כתבו: עידית בר וסיגלית שושן

רציונל:

חוזר מנכ"ל תשע"ד / 7 (ב), אדר תשע"ד, מרץ 2014 קובע כי החל משנת הלימודים תשע"ה תחול בחטיבה העליונה חובת למידה של ארבעה מקצועות להשכלה כללית בהיקף של 30 ש"ש כל אחד. מקצועות אלה יוערכו בהערכה פנימית.

תכנית הלימודים להשכלה כללית בערבית מיועדת לתלמידי החטיבה העליונה בבית הספר העברי (הן לאלה שלמדו את השפה הערבית בחטיבת הביניים והן לאלה שטרם נחשפו לשפה).

היא נחלקת לשתי תכניות בנות 30 שעות כל אחת היכולות להילמד בנפרד, אך גם משלימות זו את זו:

התכנית הראשונה כוללת סקירה של העיתונות בעולם הערבי, הן של העיתונות הכתובה והן של העיתונות המקוונת. התכנית עוסקת במאפייני העיתונות הערבית ובהשפעתה על עיצוב דעת הקהל, בנושאים המופיעים בעיתונים הערביים ובסוגיות אקטואליות.

התכנית השנייה, עוסקת במהפכת התקשורת והאינטרנט בעולם הערבי, בטלוויזיה וברדיו. היא מפגישה את התלמידים עם עולם ערבי ממבט אחר, עולם עשיר של תקשורת בעלת פנים שונות, ממבט של רשתות חברתיות ובלוגים, ממבט של ערוצי רדיו וטלוויזיה מגוונים וחושפת אותם לתכנים רלוונטיים מחיי היום יום שלהם.

כפי שצוין קודם לכן, שתי התכניות נועדו הן לתלמידים שלמדו ערבית בכיתות ז'-ט' והן לתלמידים שלא למדו את השפה. לתלמידים שלמדו את השפה במשך שלוש שנים תזמן התכנית אפשרות להרחיב את האופקים, לחזק את ידיעותיהם בשפה, לקרוא קטעים מעיתונים כתובים או אינטרנטיים, לגלוש באתרי אינטרנט וברשתות חברתיות בשפה הערבית. לתלמידים שלא נחשפו לשפה הערבית תהיה זו הזדמנות לקבל מושג על התקשורת הערבית, על השפעתה על דעת הקהל, להרחיב את ידיעותיהם על מדינות ערב ולהבין את הלך הרוחות גם מתוך קריאת קטעים מתורגמים לעברית.

בכל אחת מן התכניות יש הצעה למספר נושאים. המורים יבחרו מבין הנושאים המוצעים את אלה שבהם הם רוצים להעמיק ולהעשיר את התלמידים.

מטרות כלליות:

מטרת תכנית זו להרחיב את אופקיהם של התלמידים ולעורר סקרנותם והמוטיבציה שלהם להעמיק ולהרחיב את ידיעותיהם בתחום השפה והתרבות הערבית. התכנית מציעה נושאים הקרובים לעולמם של התלמידים ומאפשרת להם להכיר את העולם הערבי דרך מגוון אמצעי התקשורת שבו, להבין את

השינויים שהתחוללו בו בשנים האחרונות לאור התפתחות הטכנולוגיה ורשתות האינטרנט ולהתמצא
בנבכי התקשורת הערבית לסוגיה. תכנית זו מזמנת למידה חווייתית של תכנים משמעותיים
ורלוונטיים לחיי התלמידים במדינת ישראל השוכנת במרחב הערבי.

א. תכנית להשכלה כללית בערבית: סקירה כללית של העיתונות בעולם הערבי

30 ש"ש:

נושאי הלימוד:

- העיתונות הערבית הכתובה: עיתונים ערביים בולטים וייחודיותם
- עיתונים אינטרנטיים- אתרי חדשות בערבית – ההבדלים ביניהם בסוגיות ובמונחים
- מבנה העיתון הערבי המקוון (חלוקה למדורים, נושאים)
- טעימות מהעיתונות הערבית – קריקטורות, פרסומות, מודעות
- סוגיות אקטואליות מהעיתונות הערבית – בערבית/מתורגם

ב. תכנית להשכלה כללית בערבית: סקירה על התקשורת והאינטרנט בערבית

30 ש"ש:

נושאי הלימוד:

- האינטרנט בעולם הערבי
- המגבלות על חופש הביטוי של התקשורת במדינות ערב
- טלוויזיה – ערוצים שונים
- תחנות רדיו מובילות בשפה הערבית
- הקולנוע הערבי
- הרשתות החברתיות

דרכי הערכה מומלצות:

התכנית להשכלה כללית בערבית תוערך בהערכה פנימית.

להלן הצעות למספר כלי הערכה:

- בניית עיתון מקוון בעברית/ערבית
- עריכת מצגת שסוקרת את התקשורת בעולם הערבי
- ניתוח מעמיק של עיתון/אתר אינטרנט חדשותי
- יצירת סרטון על התקשורת הערבית
- פתיחת דף פייסבוק שיש בו עדכונים מתורגמים מהתקשורת הערבית
- כתיבת בלוג על נושא מסוים מהתקשורת הערבית
- פרויקט קבוצתי: צילום מהדורת חדשות שיצרו התלמידים או ראיון טלוויזיוני